

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně, soudce JUDr. [REDACTED] rozhodl v právní věci žalobce [REDACTED] s.r.o. se sídlem [REDACTED] IČ [REDACTED], zast. advokátem Mgr. [REDACTED], proti žalovaným č. 1 [REDACTED] nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], a č. 2 [REDACTED] nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], oba žalovaní zastoupení advokátem JUDr. [REDACTED], o zaplacení směnečné pohledávky 588 618,- Kč s postizovacími právy o námitkách žalovaných

t a k t o :

- I. Směnečný platební rozkaz čj. 3 Cm 365/2012-19 ze dne 17.9.2012 se ponechává proti oběma žalovaným v plném rozsahu v platnosti.
- II. Žalovaní jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci, a to k advokátovi Mgr. [REDACTED] náhradu dalších nákladů řízení ve výši 3 081,- Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

V žalobě z 22.12.2012 domáhal se žalobce na žalovaných zaplacení shora uvedené směnečné pohledávky. Protože žalobce soudu předložil soudu formálně platnou směnku, byl vydán navrhovaný směnečný platební rozkaz. Proti tomuto rozhodnutí podali oba žalovaní včas obsahově shodné námitky.

V první námitce žalovaní namítali, že žalovaná směnka není platnou směnkou, neboť neobsahuje relevantní údaj směnečné sumy a neobsahuje relevantní údaj data splatnosti. Směnka pak měla být též neplatná z toho důvodu, že jde o směnku s neoprávněně doplněným údajem směnečné sumy a data splatnosti. Soud k těmto tvrzením jako důkaz provedl čtením žalovanou směnku a zjistil, že soudu byla předložena formálně platná směnka vlastní, kterou na řád žalobce vystavil dne 1.3.2007 výstavce, kterým byla společnost [REDAKCE], spol. s r.o. se sídlem [REDAKCE]. Za tohoto výstavce je na směnce podepsána žalovaná č. 1. Směnka znějíci na částku 723 618,- Kč byla splatná dne 5.9.2011 u žalobce jako remitenta směnky. Na směnce jsou oba žalovaní podepsáni v pozici směnečných rukojmích za výstavce žalované směnky. Z tohoto důkazu bylo zjištěno, že žalovaná směnka obsahuje jak konkrétní směnečnou sumu, tak i datum své splatnosti. Důvodem neplatnosti směnky nemůže pak být tvrzení žalovaných o neoprávněném doplnění směnečné sumy a data splatnosti, případně o neoprávněném pozměnění těchto údajů. Lze tak konstatovat, že žalovaná směnka, jak byla žalobcem soudu předložena spolu se žalobou, má všechny formální náležitosti dle zákona směnečného a šekového a je platným cenným papírem.

V další námitce žalovaní uváděli, že pohledávka vtělená do žalované směnky, je promlčená. Z údajů, jak jsou uvedeny na směnce je zřejmé, že žalovaná směnka byla splatná dne 5.9.2011. Oba žalovaní mají stejné postavení jako výstavce směnky vlastní, a vůči těmto přímým směnečným dlužníkům se počítá tříletá promlčecí lhůta od splatnosti směnky ve smyslu ustanovení čl. I § 70 odst. 1 ZSŠ. Vzhledem k datu podání žaloby 23.8.2012 nelze proto uvažovat o promlčení směnečných práv. Pokud by měla být promlčena pohledávka směnkou zajišťovaná, nemělo by to pak rovněž žádného vlivu na uplatněná směnečná práva ze směnky.

Pokud jde o promlčení, vycházeli však žalovaní i z toho, že po vystavení blankosměnky dne 1.3.2007 byla teprve následně až dne 12.3.2007 uzavřena dohoda o doplnění vlastní blankosměnky, takže v době podpisu směnky žalovanými v pozici směnečných rukojmích neobsahovala žalovaná směnka žádný údaj data splatnosti. Za tohoto stavu považovali žalovaní žalovanou směnku za vistasměnku, kde promlčecí lhůta počala běžet dne 1.3.2008 a uplynula dnem 1.3.2011. Žalovaní pak z uvedeného faktu dovozovali též to, že nejsou ze žalované směnky zavázáni, neboť tu podepsali bez údaje směnečné sumy a data splatnosti, přičemž žalovaní nebyli informováni o tom, že se jedná o listinu s doplnitelným obsahem a žalobci nebyla žalovanými udělena práva k doplnění obsahu žalované směnky.

Jak z námitek žalovaných, tak i ze žaloby samotné vyplývá, že žalovaná směnka byla původně blankosměnkou, která byla uvažována jako prostředek k zajištění úhrady pohledávek žalobce za výstavcem směnky, které vyplývaly z rámcové smlouvy č. 72. Mezi účastníky bylo rovněž nesporné, že na blankosměnce chybělo datum splatnosti a směnečná suma zůstala též nevyplněna. Za výstavce žalované směnky podepsala se jako jednatelka žalovaná č. 1, která

tak byla zjevně řádně seznámena s tím, co je účelem budoucí směnky, a že se jedná o zajištění pohledávek společnosti remitenta za výstavcem. Žalovaná č. 1 měla tak stejné informace jako výstavce směnky sám, za kterého žalovaná č. 1 jednala. Žalovaný č. 2, i když směnku podepsal pouze jako rukojmí, je rovněž jednatelem společnosti výstavce, takže i z této své funkce jednatele měl být řádně informován o tom, jakou listinu podepisuje, a jaký je účel této listiny. Samotná směnka je psána českým jazykem a zcela srozumitelně je z ní podáváno, že se má jednat o směnku, ve které dva podstatné údaje chybí. Smyslem takto nedoplněné budoucí směnky je právě to, že chybějící údaje do této listiny budou oprávněným majitelem listiny doplněny předpokládaným způsobem. Pokud tedy žalovaná č. 1 směnku emitovala za výstavce a současně se na směnku spolu se žalovaným č. 2 podepsala jako rukojmí za výstavce, museli si být oba žalovaní vědomi toho, že i v případě neexistence ústní či písemné dohody o doplnění blankosměnky chybějících částek bude mít majitel této listiny, zde žalobce, právo doplnit blankosměnku o chybějící údaje tak, aby tato listina jako budoucí směnka mohla zajišťovat pohledávky žalobce a mohla tak plnit svůj zamýšlený účel. Žalovaná č. 1 i žalovaný č. 2 se na směnku podepsali právě proto, aby zajistili pohledávky žalobce. Jiný význam jejich podpisy na směnce by totiž neměly. Tvzení žalovaných že nevěděli, co podepisují, a že se jedná o listinu s doplnitelným obsahem, nelze považovat z důvěryhodnou a možnou. Oba žalovaní jsou totiž jednatelé společnosti výstavce a pokud takto vystupují, lze od nich očekávat elementární znalosti smluv i směnec. Pokud tedy oba žalovaní se podepsali na listinu označenou jako směnka vlastní, museli si být vědomi toho, že se podepisují na budoucí cenný papír, který vznikne doplněním chybějících údajů (směnečné sumy a data splatnosti). Tento zárodek budoucí směnky žalovaní dobrovolně podepsali a rovněž emitovali tím, že ponechali tuto listinu žalobci. Žalovaní pak nenamítali, že by žalobce tuto listinu žalovaným či výstavci směnky odcizil a nedovoleným způsobem použil.

S pojmem blankosměnka je pak nerozlučně spjata právo majitele této blankosměnky doplnit do této listiny chybějící údaje. Protože nebylo prokázáno, že by výstavce směnky uzavřel s remitentem písemnou či ústní dohodu o doplnění blankosměnky, bylo doplňovací právo směnečné účelno-výstavcem směnky žalobci jako remitentu konkludentně. Jiná možnost totiž zde neexistuje. Zákon pak nevylučuje, aby původní dohoda o doplnění blankosměnky, být učiněna konkludentně, nebyla následně změněna či doplněna ústní dohodou či dohodou písemnou, jak se stalo, dne 13.3.2007 v tomto případě. Po vystavení směnky byla totiž dne 12.3.2007 uzavřena mezi žalobcem a výstavcem směnky, kterého opět zastupovala žalovaná č. 1, dohoda o doplnění vlastní blankosměnky registrovaného čísla S/49/2007 vztahující se k rámcové kupní smlouvě č. 72 ze dne 1.3.2007. Fotokopie této dohody je ve spisu na čl. 3 a při jednání byla jako důkaz provedena čtením. Soud zde zjistil, že výstavce směnky měl být u této dohody zastoupen oběma jednatelem, žalovanými č. 1 a č. 2. Skutečností však je, že žalovaný č. 2 na písemné dohodě o doplnění blankosměnky podepsán není. V dohodě je žalovaná směnka přesně popsána a je zde výslovně uvedeno, že vůči výstavce a směnečného věřitele bylo vystavit směnku jako neúplnou a že se tak nejedná o směnku splatnou na viděnou. Žalobce jako majitel směnky byl pak podle této dohody oprávněn doplnit do blankosměnky datum splatnosti směnky, které mohlo být jakékoli, pokud se výstavce směnky dostane do prodlení s plněním svých peněžitých závazků ze zajištěné smlouvy v období delším 30 dní. Směnečná suma měla pak tvořit součet všech splatných pohledávek včetně příslušenství do data dne předcházejícího splatnosti směnky. Soud považuje tuto dohodu o doplnění blankosměnky za řádnou smlouvu, která zjevně doplnila původní konkludentní stav, který vznikl mezi žalobcem a výstavcem blankosměnky při její emisi. Soud tak nesdílí názor zástupce žalovaných, že dohoda o doplnění směnky, jak byla učiněna při vystavení blankosměnky, nemůže být následně dále měněna a doplňována.

Pokud jde o doplnění blankosměnky, dokládal žalobce v žalobě, že směnečná suma se zestávala z dlužné jistiny z nezaplacených faktur ve výši 416 073,- Kč a s dlužnými úroky z prodlení ke dni 4.9.2011 ve výši 307 545,- Kč, které žalobce vyúčtoval výstavci směnky a dal na vědomí oběma žalovaným. O tom, že výstavce směnky byl skutečně v prodlení s úhradou pohledávek žalobce z kupní smlouvy č. 72, svědčí pak i usnesení Krajského soudu v Brně čj. 25 Cm 5/2009-87 ze 16.11.2011. Tímto usnesením byl totiž schválen soudní smír, dle kterého pod ztrátou výhody splátek měl žalovaný zaplatit žalobci z uvedené kupní rámcové smlouvy celkem 427 950,- Kč, a to ve 22 splátkách do 10.10.2011 po ztrátou výhody splátek a dále byl výstavce směnky povinen zaplatit žalobci smluvené úroky z prodlení ve lhůtě do 31.12.2012. Z data vydání tohoto usnesení je zřejmé, že pokud splatnost směnky byla stanovena na den 5.9.2011, skutečně byl výstavce směnky v prodlení s úhradou pohledávek žalobce z rámcové kupní smlouvy zajištěné žalovanou směnkou. Žalobce byl proto oprávněn podle uzavřené dohody o doplnění blankosměnky tuto doplnit v úplnou směnku. Výše směnečného peníze i datum splatnosti odpovídalo pak smluveným podmínkám. Pokud žalovaní dále tvrdili, že žalobci výstavce směnky zaplatil 135 000,- Kč na jistinu, reflektoval žalobce tuto skutečnost a ponižil o částku 135 000,- Kč směnečný peníz ve výši 723 618,- Kč právě o tuto částku, když je žalováno pouze 588, 618,- Kč.

Udělovat vyplňovací právo směnečné u směnky vlastní remitentu směnky je vždy na výstavci směnky vlastní, jakožto blankosměnky. Žalovaní, kteří jsou zde v pozici směnečných rukojmích, nemohou tak úspěšně namítat, že s nimi nebyla uzavřena žalobcem žádná dohoda o doplnění blankosměnky. Tato dohoda byla uzavřena mezi žalobcem a výstavcem směnky, který měl tak povinnost oba své směnečné rukojmí o této dohodě informovat. Nebylo proto na žalovaných, aby udělili žalobci oprávnění k vyplnění blankosměnky, kterou ani nevystavili. Odkaz žalovaných na ustanovení čl. I § 69 ZSS je pak nepřipadný, neboť toto ustanovení se týká textu směnky a jeho následných změn poté, co byla již směnka směnečně zavázanými osobami podepsána. V daném případě se žalovaní nepodepisovali na směnku, nýbrž na blankosměnku, tedy zárodek budoucího cenného papíru. Ustanovení § 69 čl. I nelze proto na danou situaci vztáhnout. Doplnění blankosměnky není tak možno považovat za změnu směnky ve smyslu uvedeného ustanovení, jak bylo žalovanými namítáno.

Žalovaní též tvrdili, že blankosměnka byla doplněna žalobcem v úplnou směnku v rozporu s dohodou o jejím doplnění. Podle této dohody měly totiž být do směnky doplněny pouze splatné pohledávky žalobce. Z citovaného usnesení Krajského soudu v Brně ze 16.11.2011 dovozovali však žalovaní, že úroky ve výši 307 545,- Kč se stanou splatnými až 31.12.2012, takže k datu splatnosti směnky 5.9.2011 neměly být tyto úroky do směnky dopisovány. Toto tvrzení rovněž nemůže obstát, neboť směnka byla v úplnou směnku doplněna zjevně před schválením soudního smíru dne 16.11.2011, takže k datu své splatnosti 5.9.2011 nastala již splatnost i úroků z prodlení, u kterých teprve následně ke dni 16.11.2011 byla prodloužena splatnost až do 31.12.2012. Námitka nesprávného doplnění blankosměnky s ohledem na schválený soudní smír po datu splatnosti směnky není proto důvodná. Soud kromě toho připomíná, že účastníkem soudního smíru nebyli oba žalovaní, nýbrž žalobce a výstavce žalované směnky. Soudní smír uzavřený mezi výstavcem směnky a remitentem směnky o jeho mimosměnečných pohledávkách se proto nemůže nijak dotýkat závazků žalovaných, které naopak vyplývají ze směnky jako cenného papíru.

Žalovaní ve svých námitkách též upozorňovali na skutečnost, že rukou psané údaje ve směnce v části týkající se směnečné sumy a data splatnosti jsou zjevně přepisovány, takže žalovaní z tohoto dovedli, že žalobce vyplnil určitým způsobem blankosměnku a následně tyto již do směnky zapsané údaje změnil tak, jak byly prezentovány soudu. Podle žalovaných tak žalobce

konzumoval své případné právo na doplnění blankosměnky a změnou údajů ve směnce způsobil, že žalovaní nemohou být zavázáni dle žalované směnký. Žalovaní však z tohoto svého zjištění nečinili žádné další závěry, když zejména netvrdili a nenařítali, že jim byla žalobcem jako majitelem směnký tato dříve prezentována s jinými údaji o směnečné sumě a datu splatnosti. Za této situace soud považoval za nadbytečné provádět znalecké dokazování ve věci technického pozměňování žalované směnký, neboť žalovaná směnka, která byla původně blankosměnkou, byla vždy pouze v ruce stávajícího žalobce, který směnku pouze doplnil tak, jak byla předložena soudu. Údaje obsažené ve směnce odpovídají pak dohodě o doplnění blankosměnký. Pokud je blankosměnka v ruce původního majitele, který k ní má vyplňovací právo, má tento původní majitel právo směnku doplnit podle sjednaných zásad. Lze si však představit i situaci, že majitel blankosměnký se při jejím vyplňování spletl, a proto má též právo změnit nesprávný jim doplňovaný údaj ve směnce na správný. Tato změna nemůže být považována za neoprávněnou změnu ve smyslu čl. 1 § 69 a tato oprava nemůže tak zničit směnku jako cenný papír. Protože nebylo prokázáno, že by žalobce s textem, který byl na směnce před její změnou, prezentoval tuto listinu žalovaným či disponoval s ní jiným způsobem, není možno považovat případné změny směnečného textu za nedovolené. Znalecké zkoumání k této otázce by proto bylo zcela bezpředmětné.

Soud rovněž považoval za nadbytečné provádět výslechy svědka pana [redacted] a pana [redacted], kteří měli pouze dosvědčit okolnost, že dohoda o doplnění blankosměnký byla v písemné podobě sepsána až dne 12.3.2007, tedy po vystavení směnký z 1.3.2007. Tato skutečnost je zcela zřejmá z předložených listin (směnký a dohody), takže toto další dokazování je zcela nadbytečné. Tato skutečnost je navíc mezi účastníky nesporná.

Po projednání námitek soud zjistil, že předmětem řízení je formálně platná směnka vlastní, ze které jsou oba žalovaní zavázáni jako rukojmí za výstavce. Směnečná pohledávka nebyla promlčena a vznik žalované směnký byl v souladu s ustanovením čl. 1 § 10 ZSŠ. Původní konkludentní dohoda o doplnění blankosměnký byla následně písemnou formou precizována a doplněna a na základě této dohody žalobce zcela přesně směnku doplnil. Nebylo pak prokázáno, že by žalobce po žalovaných vymáhal nesplacené pohledávky k datu splatnosti žalované směnký či jejich nesprávnou výši. Směnka je sepsána v českém jazyku, a to zcela srozumitelně, takže žalovaným jako statutárním zástupcům výstavce této směnký muselo být zřejmé, na jakou listinu se doplňují a že tato listina bude majitelem směnký doplněna v úplnou platnou směnku. Nevědomost žalovaných k této otázce je proto naprosto nepředstavitelná. Oba žalovaní jsou v pozici směnečných rukojmích, kteří tak mají stejné postavení jako výstavce, za kterého se zaručili. Směnečné vyplňovací právo sjednané výstavcem směnký vztahuje se tak plně i na oba žalované směnečné rukojmí. Námítky žalovaných jsou tak zcela nedůvodné, a proto soud podle ustanovení § 175 odst. 4 o.s.ř. ponechal vydaný směnečný platební rozkaz v plném rozsahu v platnosti.

O náhradě dalších nákladů řízení soud rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. V řízení byl plně úspěšný žalobce, který byl zastoupen u jednání advokátem. Ten za zastoupení žalobce žádal jednak jeden paušál za 300,- Kč dle advokátního tarifu, 8 půlhodin ztráty času při dopravě k soudnímu jednání a cestovné osobním automobilem Škoda Super reg. zn. [redacted] na trase dlouhé 340 km mezi [redacted] a Brnem při průměrné spotřebě 6,13 litrů nafty na 100 km. Zástupce žalobce požadoval tak celkem cestovné 1 981,- Kč. Uvedené částky soud úspěšnému žalobci přiznal podle výsledku sporu.

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení k tomuto soudu.

Pokud povinnosti uložené potvrzeným směnečným platebním rozkazem a tímto rozsudkem nebudou dobrovolně splněny, lze tato rozhodnutí vykonat podle o.s.ř. u příslušných okresních soudů dle bydliště žalovaných.

Krajský soud v Brně
dne 15.11.2012

JUDr. [REDACTED] v.r.
soudce

Za správnost: [REDACTED]